

9. Закон України “Про оборону України” // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 9. – Ст. 106.

10. Закон України “Про основи національної безпеки України” // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 39. – Ст. 351.

11. Закон України “Про правовий режим надзвичайного стану” // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 23. – Ст. 176.

12. України” // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 35. – Ст. 237.

13. Закон України “Про розвідувальні органи України” // Відомості Верховної

14. Закон України “Про Службу безпеки України” // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 27. – Ст. 382.

15. Закон України “Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” // Відомості Верховної Ради Української Радянської Соціалістичної Республіки. – 1991. – № 16. – Ст. 200.

16. Постанова Кабінету Міністрів України “Про прикордонний режим” // Офіційний вісник України. – 1998. – № 30. – С. 33-42.

17. Стратегія національної безпеки України. Затверджена Указом Президента України № 105 від 12 лютого 2007р. – К., 2007. – 15 с.

18. Указ Президента України “Про Воєнну доктрину України” // Офіційний вісник України. – 2004. – № 30. – Т. 1. – Ст. 2005.

19. Про політичну обстановку на Україні і негайні дії Верховної Ради України по створенню умов неповторення надалі військового перевороту: Постанова Верховної Ради // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1428-12>

20. Військові кадри Збройних Сил України на рубежі століть (1991–2009 рр.) : (історичний нарис створення системи кадрових органів Збройних Сил України) / [В. В. Жолукевський, А. П. Медвідь, В. В. Мазур, В. В. Колесник, О. В. Яцино : під заг. ред. В. А. Діброва]. – К. : Едельвейс і К, 2009. – 215 с.

21. Ліпкан В. Національна безпека України / В. Ліпкан. – Київ, 2009. – 314 с.

22. Артюх В. Реалізація завдань концепції кадрової політики з підготовки військових фахівців / Артюх В. М., Толоч І. В., Ващенко С. М. // Вісник Національного університету “Львівська політехніка”. – 2008. – № 234. – С. 150–156.

23. Бараш Ю. Трансформація організаційної структури Збройних сил України на сучасному етапі / Ю. Бараш // Стратегічні пріоритети. – 2007. – № 2. – С. 22–34.

24. Державна програма розвитку Збройних Сил України на 2006–2011 роки. – Київ, 2006. – 65 с.

25. Бойко Р. Аналіз стану виконання державної програми розвитку Збройних сил України на 2006–2011 рр. За показниками видатків на потреби Збройних сил / Р. Бойко, О. Семененко, Ю. Добровольський та ін. // Системи управління, навігації та зв'язку. – 2011. – Вип. 4. – С. 141–148.

Kuras A. I., *The junior research worker of theoretical and appropriate problems of politology department, Institute of Political and Ethnic Studies I. F. Kuras (Ukraine, Kyiv), artemkuras@ukr.net*

National security of Ukraine: Military and political aspects

The process of building the Armed Forces of Ukraine's independence the analyzed, state of military-industrial complex of our country, existing and potential threats in the military field the expended; the readiness of the country to the armed conflict, the regulatory framework in the field military the analyzed; the political factors that weaken the defense of the country as well and the level of national security the defined.

Keywords: national security, the Armed Forces of Ukraine, military conflict.

Курас А. И., *младший научный сотрудник отдела отдела теоретических и прикладных проблем политологии, Институт политических и этнонациональных исследований им. И. Ф. Кураса (Украина, Киев), artemkuras@ukr.net*

Национальная безопасность Украины: военно-политические аспекты

Охарактеризовано процесс развития Вооруженных Сил независимой Украины, раскрыто состояние военно-промышленного комплекса нашего государства, существующие и потенциальные угрозы в военной сфере; проанализировано готовность страны к вооруженному конфликту, нормативно-правовую базу в военной сфере, определены политические факторы, которые ослабляют обороноспособность страны так и уровень ее национальной безопасности.

Ключевые слова: национальная безопасность, Вооруженные Силы Украины, военной конфликт.

* * *

УДК 061.2:327(477.4)(045)

Рябинін Є. В.,
кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики, Маріупольський державний університет (Україна, Маріуполь), ryabinin25@ukr.net

Доценко С. О.,
студентка, Маріупольський державний університет (Україна, Маріуполь), sveta.dotsenko@gmail.com

РОЛЬ НЕУРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В ПРОЦЕСАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ: ОСВІТНЬО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ АСПЕКТ

Стаття присвячена дослідженню ролі неурядових організацій в процесах євроінтеграції України, зокрема в освітньо-інформаційному аспекті. В роботі розглядаються передумови європейської інтеграції, досліджується необхідність освітньої інтеграції, як вагомій складовій соціальної інтеграції, в країнах ЄС. У межах статті також розглянуто прагнення та необхідність інтеграції України в європейський освітній простір. Розкрито актуальність неурядових організацій для сучасності. Розглянуто роль неурядових організацій в сучасних міжнародних відносинах, та суспільно-політичних процесах держави. Класифіковано неурядові організації, які діють на теренах України. В рамках статті розкрита актуальність участі неурядових організацій в процесах євроінтеграції України, та їх роль в освітньо-інформаційному аспекті євроінтеграції України.

Ключові слова: євроінтеграція, глобалізація, неурядові організації, освітньо-інформаційний простір, процеси євроінтеграції України.

З розвитком людства, появою нових більш складних викликів глобалізованого світу трансформуються підходи та методи їх подолання, тим самим еволюціонують і міжнародні відносини. На сьогодні, регіональна інтеграція є логічною відповіддю на виклики глобалізації. Одним з вдалих прикладів такої інтеграції є Європейський союз. На сучасному етапі розвитку Європейський союз опинився перед необхідністю вирішення комплексу проблем соціального та економічного характеру, пов'язаних з глобалізацією. Необхідність конкурувати в світі економіці ЄС, зростаюче культурне різноманіття на його території створили особливі умови, коли знання, вдосконалення людського капіталу, підвищення мобільності людських ресурсів набувають визначальне значення для перспектив зміцнення позицій Європейського Союзу на міжнародній арені.

Згідно з Законом України “Про засади внутрішньої та зовнішньої політики”, який було прийнято в липні 2010 року одним із пріоритетів зовнішньої політики України, – є інтеграція в Європейське співтовариство [4]. Згідно з “Національною стратегією розвитку освіти в Україні на період до 2021 року”, ухваленою Указом Президента України від 25 червня 2013 р, “стратегія розвитку національної системи освіти повинна формуватися адекватно сучасним інтеграційним і глобалізаційним процесам, вимогам переходу до постіндустріальної цивілізації, що забезпечить стійкий рух та розвиток України в першій чверті ХХІ століття, інтегрування національної системи освіти в європейський і світовий освітній простір”. Сьогодні освітня політика України спрямована на світовий ринок і формується з урахуванням інтеграційних процесів, зокрема виступає одним із напрямів руху України до Європи, одночасно наближуючи освітню систему України до європейських освітніх систем [8].

Актуального значення набуває роль освіти в умовах сталого людського розвитку. Як зазначав у своїй статті О. А. Зигало, у дослідженнях багатьох авторів освіта

виступає в ролі основного джерела трансформації змісту світогляду в умовах глобалізованого світу. Сьогодні освіта розглядається і як стратегічний пріоритет будь-якої державної політики, проблема формування якої потребує особливої уваги [5].

Сьогодні міжнародні відносини носять більш складний характер. З глобалізацією та трансформацією міжнародних відносин з'являються і "нові актори" на міжнародній арені. З'являються "неурядові організації", які починають відігравати все більш активну ролу в міжнародному житті, та починають впливати на розвиток подій. Співпрацю з ЄС можна розглядати крізь призму відносин з інституціями ЄС. Тобто співпраця окремих урядових та неурядових організацій ЄС з аналогічними інституціями в країнах-партнерах. Такий спосіб міжнародної співпраці дає змогу "неурядовим організаціям" приймати активну участь в процесах євроінтеграції України [9].

Отже, актуальність статті полягає в тому, що сьогодні неурядові організації займають важливу роль в суспільно-політичних відносинах в усьому світі. Україна не є винятком. Неурядові організації сьогодні беруть активну участь в процесі євроінтеграції України, зокрема в інтеграції України в європейський освітній простір. Для розвитку економіки країни та зміцнення її політичного впливу потрібен людський капітал, який має бути конкурентоспроможним на міжнародному ринку праці. Для цього потрібно приділити увагу освітній системі, та постійно її вдосконалювати відповідно до вимог сучасності. Також, саме неурядові організації сьогодні, як представники громадської думки, роблять великий внесок в інформаційну освіту, та приймають активну участь в інформуванні громадян щодо євро інтеграційних процесів ЄС.

Метою роботи є дослідити роль неурядових організацій в процесі євроінтеграції України, зокрема освітньо-інформаційну складову цього процесу.

Даній проблематиці присвячена значна кількість публікацій таких науковців та дослідників, як Б. В. Бабін [1], О. А. Зигало [5], О. П. Старицька [11], Т. Г. Полухтович [10], Г. Г. Тараненко [12], О. М. Ващук [3], О. Є. Пожидаєв [9], А. В. Бодров [2], К. О. Меркулов [7], Т. Є. Кристопчук [6] та інших.

Аналіз історіографії дозволив зробити висновок про те, що попри існуючу кількість досліджень, присвячених окремим аспектам євроінтеграції України, та зокрема освітній євроінтеграції України, практично відсутні роботи, в яких би комплексно й ґрунтовно вивчалась роль та місці неурядових організацій в процесі інтеграції України в Європейське співтовариство, зокрема аналізувався б освітньо-інформаційний аспект.

В даному дослідженні великий вплив має вивчення інформації яку надає ЗМІ. Вони не просто інформують, повідомляють новини, але й поширюють певні ідеї, погляди, вчення, політичні програми та, тим самим, беруть участь у соціальному управлінні. ЗМІ володіють маніпулятивно-управлінським потенціалом, змінюючи установки, моделі поведінки та сприйняття дійсності. Більшість неурядових організацій висвітлюють свою діяльність в ЗМІ, тому це є важливим для більш глибоко вивчення теми. Це впливає на формування громадської думки, вироблення певних соціальних установок та формування переконань.

Як вже зазначалося, сьогодні незворотною тенденцією розвитку світового суспільства є його глобалізація. Глобалізація поширюється на всі сфери життя та починає диктувати свої правила розвитку міжнародних відносин. Глобалізація передбачає перехід не лише до глобального ринку, міжнародного розділення праці, а і до спільних правових норм, до єдиних стандартів в галузях економіки, правосуддя, державного управління, а отже і освіти. Сучасні проблеми носять глобальний характер, тому змушують країни об'єднуватись проти них. Саме тому, сьогодні все більш популярним процесом стає регіональна інтеграція, як адекватна та логічна відповідь на виклики глобалізації [10].

На сучасному етапі проблемі інтеграції приділяється багато уваги. З розвитком європейських інтеграційних процесів, їх розширенням на нові сфери суспільного життя, появою нових складніших інтеграційних завдань, пов'язаних як з поглибленням інтеграції, так і з розширенням самого інтеграційного об'єднання. В основу європейського будівництва було покладено, передусім, концепцію функціональної інтеграції. Основна ідея полягала в "запобіганні політичних розбіжностей шляхом розширення мережі міжнародних агентств, націлених на інтеграцію життєвих інтересів усіх націй". Прихильником концепції функціональної інтеграції був французький державний діяч Ж. Монне. У своїх міркуваннях він виходив з того, що національні уряди швидше погодяться на втрату своїх суверенних прерогатив, якщо процес інтеграції буде здійснюватися поетапно й погалузово (насамперед – в економічній сфері) відповідно до чітко визначених функцій і завдань [1].

Для вироблення спільних політичних та економічних рішень країнам-членам ЄС потрібно було спільне розуміння сучасних процесів, в цьому їм допомогла спільна система освіти. Саме тому однією з найважливіших сфер розвитку євроінтеграції є освітня сфера, як першочергова складова соціальної сфери [3].

Освіта виступає з одного боку як європейська відповідь на явища глобалізації і як спосіб надання освіти "Європейського виміру". Під впливом глобалізації економіки і інформаційних технологій керівництво країн Європейського Союзу зрозуміло також, що знання стають основним економічним ресурсом, і тому природно, лише інтегрувавши освіту, яка постачає кваліфікованих робітників для спільного ринку праці, можна забезпечити економічну конкурентоздатність Європи [10].

Для євроінтеграції України освітній аспект є так само важливим, як і для країн Європейського Союзу. Для інтеграції економічної, політичної для України сьогодні є важливою інтеграція соціальна, інтеграція в інформаційно-освітній сфері. Прийняття курсу щодо євроінтеграції змушує нашу країну реформувати багато сфер суспільного життя, потребують змін законодавчі документи, державна політика, а тому і освітня сфера – яка є фундаментом майбутніх змін [8].

Входження України в європейський простір, інноваційний розвиток економіки та соціальної сфери вимагає високого рівня освіти, підготовки нової генерації людей, здатних створювати найновітнішу техніку й технології, активно втручатися і здійснювати реформування та піднесення економіки [11].

Сьогодні високорозвинені держави світу переконливо демонструють наскільки важливою є система вищої

освіта для здійснення структурних перетворень, інноваційного розвитку, що несуть людині свободу самореалізації та самовдосконалення, матеріальні блага, задоволення зростаючих потреб, соціальний захист тощо [5].

Україна також повинна відкрити для себе значущість освіти в умовах переходу на інноваційний шлях розвитку. Тому першою проблемою, яка постає перед нами – осмислення вищої освіти як основного важеля та орієнтира в подальшому соціально-економічному розвитку країни, в тому числі й інноваційному [5].

Освітня сфера України є визначальною точкою динаміки соціально-економічного прогресу нашої держави. Глобалізація світу, швидкий розвиток наукових досліджень, нові інформаційні технології вимагають прискореного випереджувального інноваційного розвитку освіти, створення умов для розвитку особистості, її інтелекту і духовності.

Задля задоволення нових потреб людства потрібні нові структури, а також задля подолання нових викликів глобалізації потрібні і нові актори в міжнародних відносинах. Такими новими структурами, або акторами, і були “неурядові організації” на початку двадцятого століття. Перші прототипи сучасних “неурядових організацій” з’являються в США, і їх починають називати “Think Tanks” (Мозгові центри). Проблема Think Tanks є самостійною проблемою епохи інтенсифікації глобалізації, інтенсифікації інформаційних технологій, переходу суспільства до постіндустріального етапу свого розвитку. Першими Фабриками думки стали академічні університетські структури, що працювали над політичними рекомендаціями американському уряду: Брукінгський інститут (1916), інститут Гувера (1919), Стенфордський університет (1919) [2].

Мозгові центри згодом починають з’являтися в усьому світі та починають відігравати важливу роль в аналізі та прогнозуванні процесів сучасності. Вони трансформуються та здобувають нових видів та форм. З’являються “неурядові організації”, які в різних країнах називаються по-різному: недержавні інституції, аналітичні центри, фонди, спілки, товариства, тощо. В нашій статті ми зупинилися на усталеній назві “неурядові організації” [12].

З неймовірною швидкістю розвитку інформаційних та інтернет-технологій, сьогодні для всіх зрозуміло, що одними з найактивніших видів нових акторів є неурядові організації. Утім, їхня сутність і впливовість у світовій політиці викликає багато дискусій серед дослідників та експертів, що відповідно позначається на дефініції НУО.

Недержавних акторів називають “новими акторами” (М. К. Смутс), “акторами поза суверенітетом” (Дж. Розенау), “транснаціональними силами” (М. Мерль), “транснаціональними організаціями” (Ш. Зоргбіб) і т.д. На думку Дж. Розенау, діяльність міжнародних інститутів обмежена суверенітетом, а дії НУО, навпаки, вільні від таких обмежень [12].

Отже, аналізуючи різні підходи і критерії до визначення неурядової організації, використані у вітчизняній і зарубіжній літературі, можна визначити “неурядову організацію” – як добровільне громадські об’єднання індивідів або груп за певними інтересами, утворене не на основі міжурядового договору, яке не передбачає отримання комерційного прибутку та здобуття політич-

ної влади. У випадку визначення міжнародної НУО зазначена дефініція доповнюється критерієм – діяльність принаймні у двох державах.

Так сталося, що в українському суспільстві (як у кожному пострадянському) не склалась традиція функціонування недержавних (приватних) громадських інституцій, які у спосіб самоорганізації сприяли б реалізації тих чи інших (політичних, культурних, релігійних, світоглядних, професійних, освітніх) волевиявлень. Тому поява та розвиток “неурядових організацій” в Україні почався набагато пізніше ніж в США, та країнах Західної Європи [9].

Через велику кількість та різноманітне визначення терміну “неурядові організації”, існує велика кількість їх класифікацій. Задля кращого розуміння сфери та напрямку діяльності НУО, які працюють на території України, ми їх поділимо за декількома критеріями.

Перша група – за походженням; неурядові організації, які ведуть свою діяльність на території України:

– представництва закордонних НУО, які мають свої постійні офіси в Україні;

– НУО, які засновані в Україні, проектна діяльність спрямована на українське населення, склад та керівні кадри – це представники України та інших країн;

– НУО, які засновані в Україні, та засновниками та членами цієї організації є лише громадяни України.

Друга група – за джерелами фінансування:

– НУО, що фінансуються європейськими урядовими інституціями, Міністерствами закордонних справ країн-членів ЄС, та іншими органами на конкурсній та грантовій основі.

– НУО, що фінансуються європейськими неурядовими організаціями, на основі спільної кооперації та спільних міжнародних культурно-освітніх проектів.

– НУО, що фінансуються національними донорами на конкурсній та грантовій основі.

Третя група – за проектною діяльністю:

– НУО, які проводять проекти (інформаційні компанії, освітні семінари) лише на території України і числом цільовою аудиторією є населення України.

– НУО, які проводять проекти на території України та інших держав (часто це сусідні країни, регіонально об’єднані країни, тощо) і числом цільовою аудиторією є як населення України так і інших держав (часто це спільні міжнародні проекти, які націлені на молодь країн-сусідів).

Кожна категорія НУО, має свою цільову аудиторію, до якої й адресовані проекти, що реалізують та чи інша організація. Сьогодні більшість неурядових організацій, котрі працюють в Україні, працюють з молоддю. Молодь завжди вважалася рушійною силою в епоху змін.

Досвід країн, що приєдналися до ЄС, показує, що такого роду співпраця державних органів влади з організаціями громадянського суспільства повинна мати належну оцінку, особливо в ситуаціях, коли необхідно отримати прихильність громадської думки для певних дій або опрацювання компромісів у складних та суперечливих питаннях [1].

Неурядові організації в Україні також вже стали фактом суспільно-політичного життя країни, одним із суб’єктів політичного процесу. Діяльність неурядових організацій є одним із показників того, що громадянське суспільство в Україні народжується й прагне ствер-

дження. Неурядові організації беруть дедалі активнішу участь у формуванні державної політики. На рівні Президента України, Верховної Ради, Кабінету Міністрів зроблені перші кроки до залучення незалежних експертів до вироблення державних рішень. Представники окремих неурядових аналітичних центрів (НАЦ) беруть участь у дорадчих органах при відповідних державних структурах.

Сьогодні держава зрозуміла, що неурядові дослідницькі структури виступають генераторами нових ідей для влади, пропонуючи аналітичну продукцію, новаційні рішення, механізми їх реалізації, використовуючи при цьому для їх розробок позабюджетні кошти.

Неурядові організації – не тільки посередники між інтелектуальним громадянським середовищем і держ-апаратом, а й інструмент громадянського контролю, ініціатор публічного обговорення найгостріших внутрішніх і зовнішніх проблем, що стоять перед країною [9].

Виступаючи генераторами свіжих ідей, альтернативних пропозицій та ефективним каналом “зворотного зв’язку” між владою й громадськістю, неурядові організації стають ефективною рушійною силою інтеграційного процесу.

Неурядові організації сьогодні, як невід’ємний елемент громадянського суспільства виконують низку важливих завдань, зокрема: захист соціальних, економічних, творчих, наукових та освітніх інтересів громадян; формування загальнонаціональної підтримки процесу інтеграції до ЄС [3].

Проаналізувавши причини появи “неурядових організацій”, їх функції та становлення, як нових впливових акторів в міжнародних відносинах та житті держави, треба приділити окрему увагу НУО – як додатковій силі в євроінтеграції України, яка інформує населення та промотує європейські стандарти, зокрема популяризує європейську інтеграцію в сфері освіти [7].

Задля реалізації своїх проєктів, та ефективної діяльності неурядові організації сьогодні залучають громадськість до вироблення державної політики та популяризації ідей європейської інтеграції. Через поширення своїх аналітично-дослідних матеріалів, які виробляють неурядові організації, вони підвищують загальний рівень поінформованості населення про ЄС, його історію, сучасний стан і перспективи розвитку, відносини з Україною. Однією з ефективних форм співробітництва національних неурядових організацій на сьогодні є встановлення партнерських відносин з неурядовими організаціями країн Європи, залучення приватного бізнесу до некомерційної суспільної діяльності.

В Європейському союзі велику увагу приділяють неформальній освіті. Така тенденція має місце і в Україні. Сьогодні неурядові організації, більшість яких фінансується донорськими організаціями ЄС, займаються неформальною освітою молоді, тим самим промотують та інформують молодь про європейські традиції, цінності [6].

Більшість НУО в Україні сьогодні працюють з молоддю та націлені на інтеграцію молоді в європейське суспільство шляхом освітніх семінарів та інформаційних компаній. Проевропейська позиція часто обумовлюється тим, що більшість організацій сьогодні фінансуються за рахунок ЄС (державними або недержавними

інституціями). Вище було зазначено про важливість соціальної інтеграції (зокрема освітньої) як складової євроінтеграції України. Розглянемо основні механізми роботи НУО в освітньо-інформаційній сфері сьогодні, та проєктні напрямки, за допомогою яких НУО популяризують та впливають на євроінтеграційний курс України в сфері освіти.

НУО за допомогою європейських та національних партнерів здійснюють незалежні аналітичні дослідження та соціологічне опитування. Результати досліджень оприлюднюють в інтернет мережах та друкованих виданнях. Часто вони приймають форму рекомендацій та додатків, які використовують державні органи влади при розробці тих чи інших нормативно-правових документів. Наприклад: розробка Інститутом Євро-Атлантичного співробітництва звернення громадських організацій щодо укладання Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС, розробка Громадською Радою при МЗС України, до складу якої входять неурядові організації, Рекомендації щодо пріоритетів головування України в ОБСЄ.

НУО співпрацюють з міжнародними організаціями, і таким чином здобувають міжнародний досвід, який реалізують потім на національному рівні. Це відбувається шляхом участі у міжнародних конференціях, запрошенні міжнародних експертів для виступу в Україні, наслідком чого є нові тенденції в освіті та нові пропозиції для державних органів.

НУО активно співпрацюють зі ЗМІ, кожен свій проєкти та заходи вони анонсують та висвітлюють в засобах масової інформації та Інтернеті. Таким чином, їм вдається залучити більшу аудиторію, хоча б пасивно долучитися до їх проєктів. Такого роду інформування робить свій внесок в популяризацію європейської інтеграції.

Підсумовуючи вище сказане, важко переоцінити роль неурядових організацій в сучасному суспільстві. Поява неурядових організацій є результатом глобалізації. Сьогодні НУО задовольняють нові потреби суспільства. Процес розвитку та активної діяльності НУО в Україні почався набагато пізніше, ніж в країнах Західної півкулі. Сьогодні українські неурядові організації потребують підтримки з боку національних донорів тому, що більшість проєктів та ініціатив реалізуються за рахунок закордонних структур, що може нести за собою певні наслідки. Оскільки молодь, є цільовою аудиторією більшості НУО, велика кількість проєктів носить освітній та інформаційний характер. Це проєкти, які націлені як на реформування системи формальної освіти, так і проєкти яка популяризують неформальну освіту. Україна на шляху нових звершень, і саме неурядові організації мають допомогти державі знайти свій шлях розвитку, оскільки вони відображають стан суспільства та його потреби.

Список використаних джерел

1. Бабін Б. В. Роль міжнародних програм у процесі європейської інтеграції України [Електронний ресурс] / Б. В. Бабін. – Режим доступу : http://www.esteticamente.ru/portal/natural/Nvnu/misnarod_vidnos/2009_3/R1/Babin.pdf
2. Бодров А. В. Неурядові організації як індикатор розвитку громадського суспільства [Електронний ресурс] / А. В. Бодров. – Режим доступу : <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2007-1-1/doc/4/05.pdf>
3. Ващук О. М. Роль неурядових організацій у запровадженні медіації в Україні (практика використання європейського досвіду)

[Електронний ресурс] / О. М. Вашук. – Режим доступу : http://kul.kiev.ua/images/chasop/2010_3/269.pdf

4. Закон України “Про засади внутрішньої та зовнішньої політики” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2411-17>

5. Зигало О. А. Сучасні тенденції розвитку освітньої політики в Україні [Електронний ресурс] / О. А. Зигало. – Режим доступу : http://www.academy.gov.ua/ej/ej10/doc_pdf/ZygalO.pdf

6. Кристопчук Т. Є. Формальна, неформальна та інформальна освіта у країнах Європейського союзу [Електронний ресурс] / Т. Є. Кристопчук. – Режим доступу : <http://popt.org.ua/images/2012/05/kristop.pdf>

7. Меркулов К. О. Нормативно-правове регулювання адміністративно-правових відносин за участю громадських організацій [Електронний ресурс] / К. О. Меркулов. – Режим доступу : http://kul.kiev.ua/images/chasop/2013_2/136.pdf

8. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/documents/15828.html>

9. Пожидаєв О. Є. Неурядові організації у суспільно-політичному житті України: межі участі та пріоритети діяльності [Електронний ресурс] / О. Є. Пожидаєв. – Режим доступу : http://old.niss.gov.ua/book/StrPryor/St_pr5/03-Pozhydaev.pdf

10. Полухтович Т. Г. Інтеграція вищої освіти України в умовах глобалізації [Електронний ресурс] / Т. Г. Полухтович. – Режим доступу : http://sevtu.com.ua/jspui/bitstream/123456789/5399/1/127_33.pdf

11. Старицька О. П. Важливість інноваційного розвитку вищої освіти при інтеграції в Європейське освітнє співтовариство [Електронний ресурс] / О. П. Старицька. – Режим доступу : [irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/.../cgiirbis_64.exe](http://nbuv.gov.ua/cgi-bin/.../cgiirbis_64.exe)

12. Тараненко Г. Г. До питання дефініції неурядових організацій [Електронний ресурс] / Г. Г. Тараненко. – Режим доступу : <http://www.kymu.edu.ua/vmv/v/p01/23%20taranenko.pdf>

References

1. Babin V. V. Rol' mizhnarodnyh program u procesi jevropejs'koi' integracii' Ukrainy [Elektronnyj resurs] / V. V. Babin. – Rezhym dostupu : http://www.esteticamente.ru/portal/natural/Nvvnv/misnarod_vidnos/2009_3/R1/Babin.pdf

2. Bodrov A. V. Neurjadovi organizacii' jak indyikator rozvytku gromads'kogo suspil'stva [Elektronnyj resurs] / A. V. Bodrov. – Rezhym dostupu : <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2007-1-1/doc/4/05.pdf>

3. Vashhuk O. M. Rol' neurjadovyh organizacij u zaprovadzheni mediacii' v Ukraini (praktyka vykorystannja jevropejs'kogo dosvidu) [Elektronnyj resurs] / O. M. Vashhuk. – Rezhym dostupu : http://kul.kiev.ua/images/chasop/2010_3/269.pdf

4. Zakon Ukrainy “Pro zasady vnutrishn'oi' ta zovnishn'oi' polityky” [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2411-17>

5. ZygalO O. A. Suchasni tendencii' rozvytku osvityn'oi' polityky v Ukraini [Elektronnyj resurs] / O. A. ZygalO. – Rezhym dostupu : http://www.academy.gov.ua/ej/ej10/doc_pdf/ZygalO.pdf

6. Krystopchuk T. Je. Formal'na, neformal'na ta informal'na osvita u kraii'nah Jevropejs'kogo sojuzu [Elektronnyj resurs] / T. Je. Krystopchuk. – Rezhym dostupu : <http://popt.org.ua/images/2012/05/kristop.pdf>

7. Merkulov K. O. Normatyvno-pravove reguljuvannja administratyvno-pravovyh vidnosyn za uchastju gromads'kyh organizacij [Elektronnyj resurs] / K. O. Merkulov. – Rezhym dostupu : http://kul.kiev.ua/images/chasop/2013_2/136.pdf

8. Nacional'na strategija rozvytku osvity v Ukraini na period do 2021 roku [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : <http://www.president.gov.ua/documents/15828.html>

9. Pozhydajev O. Je. Neurjadovi organizacii' u suspil'no-politychnomu zhytti Ukrainy: mezhi uchasti ta priorytety dijalnosti [Elektronnyj resurs] / O. Je. Pozhydajev. – Rezhym dostupu : http://old.niss.gov.ua/book/StrPryor/St_pr5/03-Pozhydaev.pdf

10. Poluhovyh T. G. Integracija vyshhoi' osvity Ukrainy v umovah globalizacii' [Elektronnyj resurs] / T. G. Poluhovyh. – Rezhym dostupu : http://sevtu.com.ua/jspui/bitstream/123456789/5399/1/127_33.pdf

11. Staryc'ka O. P. Vazhlyvist' innovacijnogo rozvytku vyshhoi' osvity pry integracii' v Jevropejs'ke osvitynje spivtovarystvo [Elektronnyj resurs] / O. P. Staryc'ka. – Rezhym dostupu : [irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/.../cgiirbis_64.exe](http://nbuv.gov.ua/cgi-bin/.../cgiirbis_64.exe)

12. Taranenko G. G. Do pytannja definicij neurjadovyh organizacij [Elektronnyj resurs] / G. G. Taranenko. – Rezhym

dostupu : <http://www.kymu.edu.ua/vmv/v/p01/23%20taranenko.pdf>

Ryabinin Ye. V., PhD (political Science), associate professor International Relations and Foreign Policy Department Mariupol State University (Ukraine, Mariupol), ryabinin25@ukr.net

Dotsenko S. A., student, Mariupol State University (Ukraine, Mariupol), sveta.dotsenko@gmail.com

The role of NGOs in the process of European integration of Ukraine: educational and informational aspects

The article analyzes the role of NGOs in the process of European integration of Ukraine, particularly in the educational and informational aspects. In this article the background of European integration and the necessity of the integration in education sector as an important component of social integration in the EU are researched. Within the article also the desire and the necessity for Ukraine to integrate into the European educational space is discussed. The role of NGOs in international relations, and socio-political processes of the state is analyzed. The authors made an attempt to classify non-governmental organizations that function in Ukraine. The authors article highlight the relevance of NGOs in the process of European integration of Ukraine and their role in the educational and informational aspects of European integration for Ukraine.

Keywords: European integration, globalization, NGOs, educational and informational space, the processes of European integration of Ukraine.

Рябинин Е. В., кандидат политических наук, доцент кафедры международных отношений и внешней политики, Мариупольский государственный университет (Украина, Мариуполь), ryabinin25@ukr.net

Дотченко С. А., студентка, Мариупольский государственный университет (Украина, Мариуполь), sveta.dotsenko@gmail.com

Роль неправительственных организаций в процессах евроинтеграции Украины: образовательно-информационный аспект

Статья посвящена исследованию роли неправительственных организаций в процессах евроинтеграции Украины, в частности в образовательно-информационном аспекте. В работе рассматриваются предпосылки европейской интеграции, исследуется необходимость образовательной интеграции, как весомой составляющей социальной интеграции в странах ЕС. В рамках статьи также рассмотрено стремление и необходимость интеграции Украины в европейское образовательное пространство. Раскрыта актуальность неправительственных организаций для современности. Рассмотрена роль неправительственных организаций в современных международных отношениях, и общественно-политических процессах государства. Классифицированы неправительственные организации, которые действуют на территории Украины. В рамках статьи раскрыта актуальность участия неправительственных организаций в процессах евроинтеграции Украины, и их роль в образовательно-информационном аспекте евроинтеграции Украины.

Ключевые слова: евроинтеграция, глобализация, неправительственные организации, образовательно-информационное пространство, процессы евроинтеграции Украины.

* * *

УДК 32.019.5

Федоренко О. В.,
здобувач, Національний педагогічний
університет ім. М. П. Драгоманова
(Україна, Київ), gileya.org.ua@gmail.com

КОНЦЕПТ ДЕМОКРАТІЇ У ПОЛІТИЧНІЙ НАУЦІ: ЕВОЛЮЦІЯ ЗМІСТУ

Досліджується проблема еволюції сутнісного наповнення категорії “демократія” на основі аналізу соціалістичної, плюралістичної, елітарної, корпоративної, електронної та партисипаторної концепцій демократії.

Ключові слова: демократія, концепції демократії, концепція соціалістичної демократії, концепція плюралістичної демократії, концепція елітарної демократії, концепція корпоративної демократії, концепція електронної демократії, концепція партисипаторної демократії.

Зміст та аксіологічне наповнення категорії “демократія” формувалися протягом історичного розвитку європейської соціально-політичної думки, починаючи з античних часів. Питаннями сутності та походженням демократії цікавилися ще античні філософи (Перікл, Демокрит, Сократ, Платон, Аристотель, Фукидід), а також громадські діячі та мислителі наступних епох (О. Гамільтон, Г. Гегель, Т. Гоббс, Т. Джефферсон, І. Кант, Дж. Локк, Ш. Л. Монтеск’є, Ж.-Ж. Руссо та ін.).

Збірник наукових праць “Гілея: науковий вісник”